

Welkom allemaal!

Maak kennis met de
Geloofsgemeenschap Augustinus
Eindhoven

Colofon:
Uitgegeven door: Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven
Druk: Nextprint, Den Bosch
Foto's: Hans Nohlmanns, Sittard
Website: www.augustinus-eindhoven.nl
Jaar van uitgave: 2019
Copyright: Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven

INHOUD

Welkom allemaal	5
Ontstaansgeschiedenis	6
Organisatie, bestuur, doelstellingen en financiën	10
Korte schets van het leven en de werken van Augustinus	11
Vieringen en voorgangers	13
De kapel van Glorieux	14
Werkgroepen	15
De ruimte behouden om mondig katholiek te zijn	16
Een nieuwe jas	17
Geestkracht	19
Lekenpraat	21
Mag het ietsje meer zijn?	23

Welkom allemaal!

Dit zijn de eerste twee woorden waarmee elke zondagmorgen om half tien in de kapel op het Glorieuxpark aan de Geldropseweg in Eindhoven de liturgieviering begint. *Welkom allemaal, wie u ook bent, waar u vandaan komt, wat uw achtergrond is. Welkom aan ieder die op zoek is of het al gevonden heeft. Welkom voor een uur van bezinning.*

Welkom allemaal! Deze woorden worden ook gericht aan ieder die deze regels leest. Dit boekje is bedoeld om ieder die dit wenst, kennis te laten maken met de *Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven*. U kunt hierin lezen wie wij zijn, wat onze identiteit is en nog veel meer. Er wordt verteld over onze ontstaansgeschiedenis, over Augustinus en over zakelijke onderwerpen als statuten, organisatie en zo meer. Het boekje bevat ook geestelijk voedsel. U treft de teksten aan van enkele overwegingen die onze voorgangers gehouden hebben en enkele artikelen die in ons kerkblad *Kerk-Krant* zijn verschenen. We hopen dat u door dit boekje een goede indruk krijgt van de sfeer en de aard van onze geloofsgemeenschap.

Uit praktische overwegingen zijn de zakelijke gegevens als namen, adressen, banknummer en dergelijke vermeld op een losse bijlage. U treft ook een formulier aan waarmee u zich aan kunt melden als “vriend/vriendin” van onze geloofsgemeenschap.

Interieur van de kapel van Glorieux

Ontstaansgeschiedenis

De oorsprong

De *Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven* vindt zijn oorsprong in de Eindhovense Paterskerk, de kloosterkerk die behoorde tot het voormalige augustijnenklooster Mariënhage. De Paterskerk, die een lange traditie van goed verzorgde liturgische vieringen kende, was geen parochiekerk maar werd desondanks bezocht door een grote schare trouwe kerkgangers die vooral kwamen voor individuele geloofsbeleving en de augustijnse devoties. Nadat in 2012 augustijn Joost Koopmans rector van de Paterskerk werd, veranderde er het een en ander. Naast liturgie werden gemeenschapsvorming en diaconie belangrijker. Er ontstonden werkgroepjes voor beheer, voor liturgie, voor versiering van de kerk, voor de zangkoren, voor een kerkblad enzovoorts. Helaas zag de Nederlandse Provincie van de Augustijnen zich spoedig daarna genoodzaakt om zich uit Mariënhage terug te trekken. Door ouderdom en krimp was het voor de paters en broeders financieel niet langer verantwoord om in het klooster te blijven wonen. Voor het gehele complex zou gezocht gaan worden naar een koper. De aankondiging van de sluiting door provinciaal pater Paul Clement na de eucharistieviering op 27 september 2015 veroorzaakte bij de vaste kern van de zondagse kerkbezoekers ongeloof en teleurstelling. Het kon toch niet waar zijn dat deze gemeenschap die tot ontwikkeling aan het komen was, dakloos zou worden. Na de toespraak van pater provinciaal nam Carla Piscaer namens de Beheercommissie het woord en liet weten dat de commissie van naam zou veranderen en als *Commissie Doorstart* aan de slag zou gaan om te onderzoeken of de geloofsgemeenschap van de Paterskerk op een andere locatie op eigen kracht een nieuwe start zou kunnen maken. De kerkbezoekers, waarvan enkelen na de woorden van pater Paul Clement spontaan hun teleurstelling uitten, beloonden de woorden van Carla Piscaer met applaus. Met dit applaus als aanmoediging is de Commissie aan de slag gegaan.

Onder leiding van Joost Koopmans en Carla Piscaer heeft deze Commissie veel nagedacht, overlegd, onderzocht, gerekend, gewikt en gewogen over hoe de doorstart gestalte zou kunnen krijgen.

De stem van de geloofsgemeenschap

De eenvoudigste oplossing zou geweest zijn dat de geloofsgemeenschap van de Paterskerk zich aan zou sluiten bij een bestaande parochie of gemeenschap. Maar het gevoel overheerste dat er dan iets wezenlijks verloren zou gaan. Zonder anderen tekort te willen doen of oordelen over hen te willen uitspreken, was de Commissie Doorstart van oordeel dat het eigene van de Paterskerk, het “thuis-gevoel”, behouden moest blijven. Maar alleen een gevoel was te vaag. Het moest onder woorden gebracht worden om het tastbaar te maken. In januari 2016 deed de Commissie Doorstart daarom een oproep aan de kerkbezoekers om de vraag te beantwoorden: *Wat is nu zó specifiek voor onze gemeenschap dat je het wilt meenemen naar een andere locatie en gehandhaafd wilt zien als de augustijnen niet meer de eerst verantwoordelijken zijn?*

Deze oproep leverde veel reacties op. Een kleine selectie hieruit.

“Specifiek voor de gemeenschap van de Paterskerk is voor mij de verbinding tussen traditie en vernieuwing. Wellicht een augustijns element? Zeker dit alles in vergelijking met wat men elders in Eindhoven aantreft.”

“In onze vorige parochie is samen met de pastores een begin gemaakt met een succesvolle vernieuwing. Door het samenvoegen van parochies is deze parochie echter tot onze spijt opgeheven. We hebben in de augustijnengemeenschap deze vernieuwing teruggevonden. Deze vernieuwing en inspiratie overgebracht door de augustijnen tijdens de vieringen, hun overwegingen en overige activiteiten zouden wij, in welke vorm dan ook, mee willen nemen. Naar onze mening is het kerk-zijn niet afhankelijk van een gebouw of ruimte.”

“Specifiek voor de Paterskerk is het feit dat je gezien wordt. Een warm welkom bij de entree en een gezegend afscheid na afloop. Heel bijzonder in onze digitale wereld waar men enkel nog herkend kan worden aan de hand van je stamboeknummer.”

“Specifiek voor de Paterskerk is de sfeer van “vrijheid in gebondenheid”. Hiermee bedoel ik dat in de Paterskerk enerzijds de verbondenheid met de traditie en de Kerk in zijn algemeenheid in stand gehouden wordt, maar anderzijds dat deze verbondenheid wel een eigen inhoud gegeven wordt die los staat van de enge dogmatische interpretatie die de meeste Nederlandse bisschoppen hieraan geven.”

“Het samen kerk-zijn, dat ervaar je al als je op zondagmorgen de kerk binnenkomt. Het aandeel van de jongeren. De inspirerende overtuigingen. De verbinding tussen de horizontale en verticale gerichtheid. De betrokkenheid van de voorgangers.”

“Specifiek is dat de gemeenschap uit drie delen bestaat, namelijk augustijnen, kerkbezoekers en mensen die allerlei soorten bijeenkomsten bezoeken als koffiedrinken, lezingen, films, spiritualiteit enzovoorts. Men heeft elkaar nodig, staat voor elkaar open en geeft elkaar kracht. Dit gaat verloren als deze gemeenschap uit elkaar valt. Zeer belangrijk is om hier in het centrum van Eindhoven een nieuwe samenhang te realiseren op een goed bereikbare plaats, waar iedereen net als nu welkom is en zich thuis voelt en voor langere tijd.”

Interieur van de Paterskerk

Uit de binnengekomen antwoorden bleek dat er sprake was van een opvallende eensgezindheid. De open sfeer, het welkom aan iedereen, de band met de traditie, de verzorgde eucharistie en de overwegingen waaraan gewone mensen in het gewone leven bemoediging kunnen ontleen, dat zijn de belangrijkste kenmerken van de Paterskerk die de vaste bezoekers mee wilden nemen naar een nieuwe locatie.

De locatiekeuze

Waar kan de geloofsgemeenschap van de Paterskerk nieuw onderdak vinden? Dit was misschien wel het moeilijkste vraagstuk waar de Commissie zich voor geplaatst zag omdat er zoveel aspecten hierbij een rol

speelden: liefst een locatie in het centrum van Eindhoven, voldoende parkeergelegenheid, voldoende zitplaatsen, beschikbaar op zondagmorgen tussen negen en elf uur, gelegenheid om koffie te drinken na afloop van de viering, en de vraag of onze gemeenschap welkom zou zijn en of het te betalen was.

In totaal zijn er vijf opties onderzocht. Drie locaties bleken om verschillende redenen ongeschikt te zijn. De Commissie heeft vervolgens de kerkbezoekers gevraagd om hun voorkeur aan te geven voor één van de twee overgebleven kerkplaatsen. Een grote meerderheid heeft voor Glorieux gekozen waarbij de bereikbaarheid en het interieur van de kapel de belangrijkste argumenten waren.

Stefaan Modest Glorieux (1802-1872)

Augustijnse spiritualiteit

Onze Augustijnse spiritualiteit willen we uitdragen door:

- een gastvrije plaats te bieden aan zoekende mensen;
- de mogelijkheid te bieden om te luisteren en te getuigen;
- een verbinding te leggen tussen traditie en vernieuwing en ons daarmee kwetsbaar op te stellen;
- Kerk niet te zien als een instelling van gezag maar als een gemeenschap van gelovigen en zoekenden;
- samen liturgie te vieren, zowel in eucharistievieringen als woord- en communiediensten, om het verhaal van God en Jezus Christus te verbinden met ons levensverhaal.

Organisatie, bestuur, doelstellingen en financiën

De *Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven* is in juridische zin een stichting. De gemeenschap wordt geleid door een bestuur van minimaal vijf en maximaal zeven personen. De stichting kent een uit drie personen bestaande *raad van toezicht*. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het bestuur en de raad van toezicht zijn verwoord in de statuten van de stichting. De statuten zijn op 31 augustus 2016 notarieel vastgelegd.

De stichting heeft, geïnspireerd door de spiritualiteit van Augustinus, ten doel het vormen en in stand houden van een geloofsgemeenschap door liturgie, vorming en diaconie. De liturgie krijgt gestalte in het houden van zondagsvieringen, die eenvoudig, gastvrij en toegankelijk zijn voor iedereen die zoekt naar zin. De vieringen zijn mens-nabij vanuit het weids perspectief dat Augustinus aan kerk-zijn geeft. De vorming vindt plaats door het programma dat de werkgroep *Bezinning & Spiritualiteit* aanbiedt. U leest er elders in dit boekje meer over. De diaconie heeft voornamelijk betrekking op twee grote acties per jaar: de Adventsactie en de Vastenactie.

De inkomsten van de stichting bestaan voornamelijk uit vrijwillige bijdragen van *Vrienden* en collectegelden. *Vrienden* zijn mensen die zich aangemeld hebben om de geloofsgemeenschap financieel te ondersteunen. De belastingdienst heeft aan de stichting de ANBI-status toegekend.

De kosten die de geloofsgemeenschap maakt, houden verband met het ontplooiën van de drie activiteiten, liturgie, vorming en diaconie. De stichting heeft naast een kas- en banksaldo geen bezittingen. De financiële administratie wordt gevoerd door de penningmeester van het bestuur en jaarlijks gecontroleerd door een van het bestuur onafhankelijke kascommissie.

De geloofsgemeenschap beschikt niet over eigen ruimtes. De zondagse liturgieviering vindt plaats in de kapel van het zorgcentrum Glorieux, Geldropseweg 170, 5613 LN Eindhoven.

Er zijn bij de stichting geen personen in dienst. Al het werk wordt gedaan door vrijwilligers.

De *Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven* is een lekgemeenschap. Dit houdt in dat de leiding niet in handen is van de clerus zoals dit bij katholieke parochies gebruikelijk is. De gemeenschap onderhoudt contacten met de bisschop van Den Bosch, is lid van het *Augustijns Verband*, participeert in de *Raad van Kerken* te Eindhoven en er wordt deelgenomen aan het overleg van kleine geloofsgemeenschappen.

Korte schets van het leven en de werken van Augustinus

Aurelius Augustinus werd in 354 geboren in het Noord-Afrikaanse Thagaste (tegenwoordig Algerije). Zijn vader Patricius was een bescheiden grondbezitter, en zijn moeder, die in het leven van Augustinus een belangrijke rol zou spelen, was Monica. Verstandelijk bijzonder begaafd, was hij op twintigjarige leeftijd reeds leraar in de welsprekendheid te Carthago, later te Rome en te Milaan.

Hoewel door zijn moeder Monica christelijk opgevoed -zijn vader was heiden- was hij naar de gewoonte van die tijd nog niet gedoopt. Hartstochtelijk zoeker naar de waarheid als hij was, had hij zich aangesloten bij de sekte der Manicheeën, maar vond daar geen oplossing voor zijn vele vragen. Later werd hij gegrepen door de H. Schrift die hij steeds terzijde had gelegd en liet zich met Pasen 387 te Milaan dopen door bisschop Ambrosius. Augustinus heeft in zijn *Belijdenissen* de eerste dertig jaar van zijn leven beschreven. Na zijn bekering ging Augustinus naar Afrika terug en begon met zijn vrienden in zijn ouderlijk huis in Tagaste een gemeenschappelijk leven te leiden naar het voorbeeld van de eerste christenen van Jeruzalem. Zij hielden zich bezig met de bestudering van de H. Schrift en de beoefening van de wijsbegeerte, steeds op zoek naar de diepere zin van het leven. Voor deze gemeenschap schreef hij een leefregel, die tot op de dag van vandaag als *Regel van Augustinus* door tal van religieuze gemeenschappen wordt gevolgd. Typerend voor deze Regel is, dat Augustinus het religieuze leven ziet als een gemeenschap van vrienden die samen naar God zoeken: “..... praten en lachen, elkaar een vriendendienst bewijzen, samen boeken lezen,

gemakkelijk overstappen van een lichte conversatie naar een gesprek over de diepere dingen van het leven; verschil van opvatting zonder rancune, zoals iemand voor zichzelf verschillende opvattingen hebben kan, en wanneer bij een uiterst zeldzame gelegenheid tegenstellingen ontstonden tot overeenstemming komen; elkaar iets leren en van elkaar leren; ongeduldig de thuiskomst van de afwezige afwachten en hem met vreugde welkom heten bij zijn thuiskomst ; al deze tekenen van affectie, getoond door een woord, een gebaar, een oogopslag en op zoveel andere wijzen ontstaken een licht in ons binnenste en maakten ons één hoewel we met velen waren.”

Ook als priester en bisschop van Hippo leefde Augustinus als monnik in een gemeenschap. Hij heeft honderden boeken en preken nagelaten, die de theologie en wijsbegeerte, maar vooral het geestelijk leven enorm hebben beïnvloed.

Augustinus stierf op 28 augustus 430 in zijn bisschopsstad Hippo, het tegenwoordige Annabe in Algerije.

Beeld van Augustinus aan de voorgevel van de Paterskerk

Vieringen en voorgangers

De zondagsvieringen vinden plaats volgens de katholieke traditie met een eigen accent. De gemeenschap heeft een groep van zeven voorgangers bestaande uit twee augustijnen, een priester van het bisdom Den Bosch, een diaken en drie pastoraal werkers waaronder twee vrouwen. Wanneer de priesters voorgaan, vindt er een eucharistieviering plaats en als de diaken of de pastorale werkers voorgaan, wordt er een woord- en communiedienst gehouden. De gemeenschap biedt gelegenheid voor doop-, trouw, eerste communievieringen en uitvaarten.

De kapel van Glorieux heeft ongeveer honderd zitplaatsen. Gedurende het gehele kerkelijk jaar is dat groot genoeg om alle bezoekers een plaats te bieden. Alleen op Kerstavond is Glorieux te klein en wordt uitgeweken naar de aula van de school *Augustinianum*, gelegen aan de overzijde van de weg bij het Glorieuxpark. Op onderstaande foto van de kerstnachtviering van 2016 kunt u zien waarom.

De kapel van Glorieux

De kapel is gelegen op het Glorieuxpark, Geldropseweg 170, 5613 LN Eindhoven. Dit park huisvest een kleinschalig klooster-verzorgingshuis. Het huis is ontstaan vanuit de Congregatie van de Zusters van Barmhartigheid van Ronse, in 1845 gesticht door Stefaan Modest Glorieux (1802-1872). Stefaan Glorieux was een priester van het bisdom Gent. Hij trok zich de erbarmelijke levensomstandigheden van industrieproletariaat zeer aan. Om de sociale nood te lenigen, stichtte hij een mannelijke en een vrouwelijke kloosterorde.

De kapel van Glorieux, ontworpen door de architect Lex Kerssemakers, is in 1991 in gebruik genomen. Naast de Zusters van Barmhartigheid wonen op het Glorieuxpark zusters en broeders van andere congregaties, jongeren met beperkingen en inmiddels ook particulieren. Er is ook een zorghotel gevestigd. Onderstaand ziet u iets van het interieur van de kapel. De kapel is uiterst sfeervol en doet door de kleuren en de lichtinval heel warm aan.

Werkgroepen

De activiteiten van onze geloofsgemeenschap worden verzorgd door een aantal werkgroepen. Onderstaand een overzicht van deze groepen en hun werkzaamheden.

- Liturgie: Het voorbereiden van de vieringen en het verzorgen van de liturgieboekjes.
- Lectoren: Ze lezen teksten voor en assisteren de voorganger.
- Kosters: Het regelen en uitvoeren van de praktische liturgische werkzaamheden rond de vieringen.
- Koor: Het koor heeft een leidende en stimulerende rol bij de samenzang tijdens de vieringen.
- Bezinning & Spiritualiteit: Het verzorgen van een uitgebreid programma voor hen die zich willen verdiepen in christelijke spiritualiteit. Het gaat om lezingen, cursussen, films en gespreksgroepen. Toegankelijk voor iedereen die geïnteresseerd is. Het programma staat vermeld op de website.
- Gastvrouwen: Het verzorgen van de koffiebijeenkomsten die elke zondag na afloop van de viering plaatsvinden in de refter van Glorieux.
- Solidariteit: Draagt zorg voor ziekenbezoek en -communie. In de advent en in de veertigdagentijd zijn er solidariteitsacties voor respectievelijk een veraf en een dichtbij doel.
- Pendeldienst: Het verzorgen van het vervoer vanuit het centrum van Eindhoven naar Glorieux en terug op zondagmorgen.
- Kerk-Krant: Tweemaandelijks nieuwsbrief met informatie, beschouwingen, interviews en boekbesprekingen. De Kerk-Krant verschijnt zowel in digitale als in papieren vorm.
- Website: Actuele informatie is beschikbaar via onze website **www.augustinus-eindhoven.nl**

De ruimte behouden om mondig katholiek te zijn!

Bij gelegenheid van het feest van Augustinus op 27 augustus 2017 hield Joost Koopmans onderstaande overweging.

Het ligt de meesten van ons nog vers in het geheugen: de sluiting van onze geliefde Paterskerk op het feest van Augustinus, nu één jaar geleden. Een aantal van de toenmalige bezoekers besloot, na rijp beraad, om dóór te gaan als een zelfstandige geloofsgemeenschap en vonden daarvoor ruimte hier in deze kapel.

De reden om zelfstandig door te gaan lag, en ligt nog steeds, in de augustijnse spiritualiteit. Die spiritualiteit ligt vervat in de eerste lezing over de jonge christengemeente die één van hart en ziel was en niemand noemde iets zijn eigendom. Integendeel. Ze bezaten alles gemeenschappelijk. Op dit model heeft Augustinus zijn kloosterregel geschreven. Eén van hart en ziel betekent niet dat we allemaal hetzelfde moeten denken en doen, maar wel dat we bij al onze verschillen elkaar proberen te dragen en

te verdragen. Dat we zoeken naar wat ons bindt en niet naar wat ons scheidt. De augustijnse gemeenschap is dus een eenheid in verscheidenheid. De kerkopvatting van Augustinus sluit hier op aan. Voor hem is de Kerk geen instituut met allerlei regels die uitgevoerd moeten worden. De Kerk is voor hem op de eerste plaats een gebeuren dat Christus tegenwoordig houdt in deze wereld. De Kerk is er niet om de klerikale macht in stand te houden, maar om de liefde en de vrede van Christus te verwerkelijken. De Kerk is een verbond van caritas/liefde met de bisschop van Rome als voorzitter: één van hart en ziel! Over zijn eigen ambt zegt Augustinus: “Voor u ben ik bisschop, mét u ben ik christen en ik wil niet gered worden zonder u.”

Als een bisschop of pastor zoiets zegt in navolging van Augustinus, drukt hij daarmee zijn solidariteit uit met de gelovigen. In een augustijnse geloofsgemeenschap werken pastors en gelovigen dus samen en vormen

pastors geen aparte stand. Zo is er altijd aandacht geweest voor de vorming van leken om die samenwerking vruchtbaar te maken. De augustijnen startten bijvoorbeeld als eersten een theologische opleiding voor leken en voor pastoraal werkers in de jaren zestig van de vorige eeuw. Die scholing vond ook plaats rond augustijnse parochies en kloosterkerken, en gelukkig zet onze actieve werkgroep *Bezinning en Spiritualiteit* deze traditie voort door een aanbod van lezingen en cursussen. Tekenend voor de augustijnse benadering van vorming en verkondiging is dat ze pastoraal is. We stellen ons dus niet boven of tegen anderen op als kerkelijk ambtenaar of dogmatische leraar. Nee, we zijn samen op weg naar God, als mens met de mensen. We staan dus ook niet tegenover de moderne tijd, maar maken er zelf deel van uit. Hierdoor is de tweedeling pastor-parochiaan steeds meer opgeheven en bent u als lid van de augustijnse geloofsgemeenschap geen consument maar mede-drager.

Het antwoord op de vraag waarom wij één jaar geleden een doorstart hebben gemaakt als zelfstandige geloofsgemeenschap luidt dus dat wij de ruimte willen behouden om mondig katholiek te zijn!

Joost Koopmans OSA (Gepubliceerd in de Kerk-Krant van 1 oktober 2017)

Een nieuwe jas

Zoals een jas dient om te verwarmen, zo is de ruimte waar onze zondagse vieringen plaatsvinden in zekere zin een jas om ons hart te verwarmen. Sinds een jaar maken we gebruik van de nieuwe jas die Glorieux heet. Hoe voelt dat, hoe zijn de ervaringen?

De oude Paterskerk zat ons als gegoten. Een beetje ruim geworden de laatste jaren, maar we vonden er warmte en geborgenheid. Elk plekje was ons vertrouwd: het priesterkoor, de gebrandschilderde ramen, de heiligen die vanaf hun pilaren minzaam op ons neer blikten. Het was een jas die warmte en beschutting bood. Dat we deze jas uit moesten trekken deed pijn, maar het was goed te begrijpen. De scheurtjes links en rechts konden niet meer met een verstelstukje gerepareerd worden. Daar waren middelen voor nodig die de augustijnen en de kerkbezoekers onmogelijk konden opbrengen. Daarom hebben we die oude vertrouwde jas helaas moeten uittrekken. Maar na een jaar in die nieuwe, kleinere, modieuzere jas, moet

ik zeggen, dat die ons eigenlijk heel goed past. Modern, licht van kleur en hij sluit goed aan in de taille: geen jas met heel veel lege ruimte. Passend bij wie we zijn: verbonden met de traditie, maar niet met nostalgie vasthoudend aan iets wat niet vast te houden is. Voordat we besloten om deze jas aan te trekken, hebben we ook andere gepast. Een model wat ons zeer aanstond, was te klein (de oudkatholieke kerk), een andere konden we alleen aantrekken op een plaats die voor de meeste kerkbezoekers ongunstig gelegen was (Eikenburg).

En er was ook nog een derde jas. Een hele grote, een monumentale, gemaakt door het beroemde modehuis Pierre Cuijpers. Er waren allerlei motieven om die jas niet aan te trekken. De belangrijkste reden was, dat hij ons niet bepaald als gegoten zat. Sommigen vinden het nog steeds jammer. Na een jaar Glorieux behoor ik daar zeker niet toe. Afgezien van allerlei kenmerken die niet bij ons horen -de snit en de kleur- was hij ook veel te groot. Hoe zouden we daar op zondag met gemiddeld honderd mensen bij elkaar gezeten hebben, verspreid door die grote ruimte? Zou dat ons als gemeenschap verder hebben gebracht? Ik denk van niet. Nu hoeven we ons bij de vredeswens maar naar rechts, links, voor en achter te buigen. In het Cuijpers-monument hadden we meters moeten maken om de andere

mensen van onze gemeenschap te kunnen ontmoeten. Nee, het is goed zo. De Cathrien is een prachtig gebouw, een symbool van de teloorgegangene volkskerk uit vervlogen jaren. Maar ons past hij niet. Of, om het persoonlijker te zeggen, mij past hij niet meer. Na een jaar Glorieux staat het voor mij vast: we hebben een goede keuze gemaakt. Of we hier kort of lang zullen vieren op zondag, niemand die het weet. Maar voor nu: ik ben er blij mee en ik voel me er thuis.

Frans Savelkouls (Gepubliceerd in de Kerk-Krant van 27 augustus 2017)

Geestkracht

Gebeurtenissen in haar leven hadden haar de smaak in het leven ontnomen. Ze was altijd vrolijk, enthousiast geweest en in voor een grapje. Maar nu was de gang er uit, het schrijven lukte haar niet meer en ze sloot zich dagen lang op in huis. Op een dag schopte ze zichzelf naar buiten. Anders bang om te verdwalen, koos ze bewust voor onbekend terrein. Een jonge vrouw passeerde haar op de fiets. Ze had een witte canvas tas om haar schouder hangen. Op die tas stond het woord 'trust'. In gedachte zei ze nadrukkelijk: 'trust, trust, trust, ver-trouw-en, ver-trouw-en'. Ze hield deze mantra een tijdje aan. Dit woord raakte haar. Het raakte haar zo diep dat ze spontaan begon te huilen. Over de eerste emotie heen dacht ze, dit is het: 'Heb vertrouwen in het leven'. Ze wandelde een tijdje gedachteloos verder en opeens riep ze: 'yes!'

Eén woord, schreef ik ooit is voldoende. Een enkel woord kan het leven weer laten stromen, enthousiast maken, opnieuw de smaak van het leven leren kennen en begeistere(n). Juist 'be-geest-eren'. Het Hebreeuwse woord voor geest is 'Roeach'. Beter is het dit woord weer te geven met 'geestkracht'. Met de nadruk op het tweede deel van het woord. Aan het Hebreeuwse Roeach liggen twee natuur-verschijnselen ten grondslag: wind en adem. Eigenlijk, je raadt het al: windkracht en ademtocht. Wind en adem zetten in beweging zowel positief als negatief. De gevolgen van een wind die aanzwelt tot orkaankracht zijn duidelijk te zien. Een verkoelend windje op een snikhete zomerdag is weldadig. Zo kunnen

woorden mensen breken, terneerdrukken en je alle smaak in het leven ontnemen. Maar één woord dat je raakt is voldoende ...

In deze periode valt Pinkeren. Het feest van de heilige Geest. De geestkracht van Jezus die zijn leerlingen aanblijes, hen woorden gaf om te getuigen. Hun enthousiasme en getuigenis was zo krachtig dat we hun woorden nog horen. Vurig spraken de leerlingen van Jezus over gastvrijheid en barmhartigheid, liefde van Jezus voor alle mensen en de vrede die hij hen gaf. Geen vrede zoals de wereld ons die geeft, maar vrede die blijvend is. Wij worden uitgenodigd die vrede door te geven aan elkaar zodat straks de hele wereld doordrenkt is van Jezus' geestkracht. Geen oorlog meer en geen geweld, geen ruzie meer en onenigheid. Dan zullen we, zoals de schrijfster roepen 'yes, eindelijk gerechtigheid!'

Na haar 'yes!' ging ze opgeruimd naar huis, groette iedereen die ze tegenkwam, ruimde haar huis op, gooide alle ballast overboord en begon te schrijven aan een nieuwe roman.

René Hornikx (gepubliceerd in de Kerk-Krant van 6 mei 2018)

Pinksteren 2017 in Glorieux

Lekenpraat

Onlangs zorgde mijn ruim vier jaar oude kleinzoon ervoor dat ik ineens met mijn mond vol tanden stond. Dat lukte hem door mij compleet onverwacht, op een moment dat we met iets geheel anders bezig waren, te confronteren met een vraag die hij 'out of the blue' op me afvuurde. We waren na een taalspelletje en het ganzenbord overgegaan op iets waar hij zijn energie in kwijt kon, namelijk boeven vangen. Hij was Spiderman en opa de boef. Vraagt hij ineens aan zijn van inspanning hijgende grootvader: jouw papa en mama en die van oma zijn dood. Waar zijn ze dan nu?

Daar sta je dan met je goede gedrag. Moest ik antwoorden wat ik vroeger zelf te horen kreeg op jonge leeftijd: die zijn in de hemel? Moest ik als 21^e-eeuwse gelovige naar waarheid zeggen: dat weet ik niet? Hoe praat je met een jong kind over geloof, hoop, leven en dood? Voor hem was het 'probleem' overigens snel opgelost. Want mijn opmerking dat ze wel eens op een heel mooie hemelse plek ver weg konden zijn, leidde tot de vraag of hij daar ook als Spiderman boeven kon vangen. Waarop ik opgelucht kon melden dat daar geen boeven zijn maar dat er wel heel fijn gespeeld kan worden. En toen mocht ik me weer op een sukkeldrafje achterna laten zitten door hem.

Maar voor mij bleek het probleem verre van opgelost. Want ik vroeg me later die dag af waarom ik eerst met de mond vol tanden had gestaan, maar vooral wat ik nu werkelijk geloof als het op het bestaan van een hiernamaals aankomt. En tenslotte ook nog de vraag of ik dat antwoord wel wilde verwerken in een column als deze. Omdat het nu eenmaal nogal persoonlijk is. Maar die laatste vraag bleek de eenvoudigste, zoals u ziet. Want waarom zouden er geen zielenroerselen betreffende geloof in een *Kerk-Krant* mogen staan? Ook de eerste vraag over mijn aarzeling de jongen spontaan te antwoorden is eigenlijk niet zo ingewikkeld. Was het niet monseigneur De Korte die ik kort na zijn aantreden tijdens een interview hoorde zeggen dat 'onze' generatie

katholieken vroeger nooit geleerd heeft over geloof en geloofsinhoud te praten?

De bisschop heeft gelijk. Maar de reden daarvoor mag de 'Kerk' ook zichzelf aantrekken. Want bestond geloven 'vroeger' niet uit het opdreunen van de catechismus, het klakkeloos slikken van de 'enige echte waarheid' die gebaseerd was op letterlijke Bijbelteksten die katholieken zelf niet eens mochten lezen? Daar hoorden ze wel over in de preek. Bleef geloof niet beperkt tot wat anderen je voorschreven wat je moest geloven? Want 'zo was het, zo is het en zo zal het altijd zijn'. Gelukkig opende het Tweede Vaticaans Concilie de ramen van de Kerk voor een gezond makende frisse wind, al hoorde ik zopas nog uit orthodoxe hoek dat iemand daar dat concilie juist betreurde als zijnde iets rampzaligs. Maar daarover een volgende keer meer.

Over tot de poging tot beantwoording van de derde vraag, die waar het hier om draait. Beantwoording is trouwens een veel te veel belovende term. Want hoe kan ik het antwoord daarop weten? Bestaat er een hiernamaals? En zo ja, hoe ziet dat er dan uit? Lijkt mijn hemel op de uwe? Lijkt mijn God eigenlijk op die van u? Als je in een bibliotheek kijkt naar boeken of via Googles zoekmachine artikelen intikt waar het woord religie, spiritualiteit, christendom, God, hemel, Bijbel, en wat dies meer zei, in de titel voorkomt, wacht je een zo grote hoeveelheid leesvoer dat begin noch eind meer is te overzien. Enerzijds is dat heerlijk, vooral voor iemand wiens DNA veel boekenwurm genen bevat, maar anderzijds bestaan er zoveel invalshoeken en meningen dat spraakverwarring ook onder goedbedoelende mensen onontkoombaar is.

Niet lang geleden overleed Renate Dorrestein, die mij wel kon bekoren vanwege haar opvatting over literatuur. Zij stelde letterkunde boven wetenschappen als sociologie en psychologie omdat je als lezer je echt kunt verplaatsen in het hoofd van een ander en op die manier heel veel kunt leren over de mens en over het menselijk leven. In een interview vlak voor haar dood liet ze weten dat ze heilig gelooft in een weerzien met haar familie en anderen in het hiernamaals. Ze vond dat een zeer troostrijke gedachte, waar ze veel kracht uit had geput in haar leven. En dan komen we volgens mij aardig in de buurt van waar het om draait met geloven. En wat het voor ons mensen, kan betekenen. Het is om te beginnen dus iets waar je vrijwillig mee begint. Dat je in iets gelooft komt omdat je er de zin van inziet. Hoe je

die zin en de daarbij behorende gevoelens ook ervaart. Onder woorden brengen daarvan lijkt niet of nauwelijks mogelijk. Het gaat immers om niet tastbare, niet bewijsbare dingen. En hoe breng je ‘wetenschappelijk’ onder woorden wat liefde, vertrouwen, erbarmen, zachtmoedigheid, weerzien, vrede en dergelijke precies inhouden. Verder dan een stuntelige poging tot een definitie komt een sterveling immers niet.

Dat bij geloven ook twijfel hoort is een open deur. Wat vandaag een beetje zeker lijkt, hoeft dat morgen niet meer te zijn. ‘Als je denkt dat je hem gevonden hebt, is het God niet’, aldus Augustinus. Met onzekerheid zullen we derhalve ons hele leven geconfronteerd blijven. Gelukkig bestaat er naast geloof ook nog zoiets als hoop. Die komt uiterst gelegen op dagen dat het geloof weer eens wankelt. Is de scheidslijn tussen geloof en hoop eigenlijk ooit wetenschappelijk vastgesteld? Mag ik aannemen van niet? Wel hebben mensen in de loop der tijden spreekwoorden en gezegden gefabriceerd. Zoals het bekende ‘hoop doet leven’. Zou dat dan ook niet kunnen gelden voor eeuwig leven?

Gert Dirksen (Gepubliceerd in de Kerk-Krant van 26 augustus 2018)

Mag het een ietsje meer zijn?

Overweging van Johan Wolbrink (Dageraadsmis Eerste Kerstdag 2018)

(geïnspireerd op Tijdschrift voor verkondiging en Kerugma)

Ik denk dat u die vraag kent. Met regelmaat hoor ik dat nogal eens bij de slager. Hij legt net iets meer op de weegschaal dan je besteld hebt, en vraagt dan: ‘Mag het een ietsje meer zijn? Wel, we kunnen die vraag óók in deze vroege ochtend, stellen: mag Kerstmis een ietsje meer zijn? Want,wat is Kerstmis? Stel de vraag aan duizend en één mensen, groot en klein, jong en oud, en je zult allerlei antwoorden krijgen: Kerstmis, dat is een heerlijke familiefeest met goed eten en drinken en cadeaus. Kerstmis, oh ja, dat zijn verlichte huizen en straten vol muziek, met her en der haastig winkelende mensen. Of, zoals iemand onlangs zo mooi memoreerde: al dat gemorrel, dat geregeld, dat een onderlaag vormt,

een bodem waaruit het uiteindelijk gaat groeien. Maar wat? Drukte om alles, onrust met voorbereidingen. Kerstmis, dat is.....vul het zelf maar in. En met een beetje geluk krijg je als antwoord: Kerstmis is een feest van vrede. Vandaar dus de vraag: mag Kerstmis een ietsje meer zijn? Mag Kerstmis zijn wat het is? En wat het is, vertelde gisteravond tijdens de kerstnachtviering, een engel aan de herders: 'Vandaag is u een Redder geboren, Christus de Heer.' Dat is dus Kerstmis: dat God geboren wordt in een klein kind. God is niet de afstandelijke regelaar van alles, nee, Hij is dat kleine kwetsbare kind. God is mens geworden, niets meer, maar ook niets minder. En daarmee verzekert Hij u en mij van een belofte die niet meer stuk kan: Hij laat ons, zijn mensen, nooit in de steek, want Hij is zelf een van hen. En zodra de engelen weer van de herders weggegaan waren naar de hemel zeiden de herders in één koor tot elkaar: 'Komt, laten we naar Bethlehem gaan'. En ze vonden Maria en Jozef en het pasgeboren kind, een Redder in doeken gewikkeld, dat in de kribbe lag. Liggend in een kribbe.....niet in een rijkversierde wieg van zijde en satijn, maar in een voederbak, ergens in een stal, want er was voor Hem geen plaats in de herberg. Ook dat is dus Kerstmis. Het teken waarop de engel doelt, is dat die Redder ervoor kiest te behoren tot de mensen in nood. Hij kiest er voor om het leven te delen van dát deel van de wereld en de maatschappij dat van crisis naar crisis sukkelst. We kennen ze, die crisissen, ze komen dag in dag uit op ons af: in de miljoenen arme en hongerige kinderen, in de daklozen, in de moeders en de kinderen op de vlucht voor oorlog en geweld. Ze leven midden onder ons in de mensen nog steeds op zoek naar werk, de asielzoekers, de zovele gebroken relaties, de zwervjongeren zonder toekomstverwachting. Ze kijken ons aan door de ogen van vluchtelingen, van kindsoldaten, van misbruikte vrouwen en kinderen. En ze bedreigen ons: in dictaturen, in schendingen van de mensenrechten, in corruptie, in extremisme en terrorisme. Maar precies in dié wereld en voor de herders die in het duister wandelen, is de Redder geboren. En precies in dat land in dat kleine dorpje Bethlehem, dat land van doodse duisternis, straalde voor die herders een groot licht. Maar ook voor ons, alleen, soms is het moeilijk dat licht te zien.

Beste mensen, laten wij dat licht wél zien. Dat licht van liefde, omdat God midden onder ons wil wonen. Dat licht van vreugde, omdat God ons aankijkt door de ogen van een pasgeboren mensenkind. Mag dat dan toch 'een ietsje meer' zijn? Ik wens ons allen een zalig, vredevol en als het even kan, een gelovige Kerstfeest toe. Niets meer en niets minder.